

TIIVISTELMÄ KAAKKOIS-SUOMEN VIESTIKILTA RY:n TYÖSTÄ PÄÄMAJAN VIESTIKESKUS LOKIN ENTISÖIMISEKSI JA JATKOTOIMIMISTA

1. Yleistä

Tämä kertomus perustuu teokseen ”Viestikillat – Viestillistä maanpuolustustyötä 35 vuotta” ISBN 952-90-9652-6, Kirjapaino Raamattutalo Oy Pieksämäki, 1998 sekä Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n että killan sihteerinä vuosina 1991 – 2010 toimineen Tapio Teittisen omiin arkistoihin.

2. Ajatuksesta toteutukseen

Päämajan Viestikeskus Lokin entisöinti nousi esiin ensimmäistä kertaa jo vuonna 1974 kun Päämajamuseo avattiin Mikkeliissä. Lokki oli oleellinen toiminnallinen osa Päämajaa. Luolatilasta oli päässyt kuitenkin pahasti rapistumaan jolloin työmäärä ja kustannukset vaikuttivat liian suurilta.

Kenraaliluutnantti Raimo Penttinen esitti 90-luvun taitteessa Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n tuolloiselle puheenjohtajalle, yli-insinööri Jorma Suomalaiselle, selvityspyynnön entistämistyön mahdollisuuksista. 12.3.1991 sai Kaakkois-Suomen Viestikilta ry tehtäväkseen aloittaa Lokin entisöintiin tähtäävät toimenpiteet, tuekseen kiltta sai jo tuossa vaiheessa Mikkeliissä toimivien teleyritysten sekä puolustusvoimien viestiaselajin tuen viestitarkastaja, eversti Kalevi Markkulan johdolla. Eversti Markkula esitteli Lokki-projektin 14.10.1991 Pääesikunnan päällikölle, kenraaliluutnantti Gustav Hägglundille, joka suhtautui asiaan hyvin myönteisesti.

3. Ongelmajättekasasta toimivaksi museoksi

Lokin luolatilasta kerättiin kaapeleita, valaisimia ja muuta alkuperäistä materiaalia talteen killan jäsenistön toimenpitein. Luolassa olleet parakit olivat romahtaneet ja lahonneet. Siellä piti liikkua kypärä päässä ja vahvapohjaiset saappaat jalassa. Ikävänä lisänä ilmeni se että luolastossa oli asbestia. Hätiin tuli Puolustusministeriö joka kustansi ulkopuolisen urakoitsijan tyhjentämään luolaston.

Uudelleen rakennettavaan Lokkiin tarvittiin runsaasti varoja. Tämän johdosta käynnistettiin valtakunnallinen keräys, jonka tulokseen vaikuttivat myös killan kumppaneina olevat viestiaselajin maanpuolustusjärjestöt kuten Viestisäätiö ja Viestiupseeriyhdistys. Lahjoituksia saatiin niin teleyrityksiltä kuin elektroniikkateollisuudeltakin. Paikalliset yrittäjät lahjoittivat rakennusmateriaaleja.

Mikkelin lääninhallitus ja Mikkelin kaupunki tukivat projektia siten, että parakin rakentamiseen saatiin myös työllistämisvaroja.

Kesken projektin killan puheenjohtaja Jorma Suomalainen, joka toimi projektin johtajana, kuoli. Hänen paikkansa otti majuri Juhani Pasanen (nyk. evl.evp) joka hoiti projektin onnistuneeseen päätökseen asti.

Varoja kerättiin myös järjestämällä Konserttitalo Mikaelissa sota-ajan lauluja käsittävä konsertti sekä myymällä postimerkkejä.

Luolaston tyhjentäminen ja uuden parakin, kaikkine sähkö- ja ilmastointilaitteineen, rakentamisen lisäksi edettiin samalla myös materiaalien ja tiedon keräämisen saralla. Keskeisenä elementtinä olivat viestivälineet mutta lisäksi oli saatava autenttista toimisto- ja asiakirjamateriaalia. Tietoa viestilaitteista ja yhteyksistä saatiin erityisesti koko sodan ajan Lokissa teknikkona toimineelta Kauko Salolta. Laitteita saatiin Viestimuseolta, Teletä (nyk. Sonera), LM Ericssonilta sekä yksityisiltä lahjoittajilta. Toiminnasta kerättiin tietoja Lokissa palvelleita lotilta. Ulkoasuun vaikutti myös Mikkelin Kaupungin museotoimen laatima museointisuunnitelma. Esimerkkinä mainittakoon se, että toimistojen sisäikkunoihin oli aluksi käytetty silikonia ja kaapeleiden kiinnitykseen ristipääräruuveja – molemmat oli vaihdettava ajan mukaisiin materiaaleihin.

Syksyllä -95 joukko kiltalaisia lähes asui Lokissa – joka ilta painettiin talkoita koska Lokki oli tarkoitus avata 4.12.1995. Lokki saatiin ajoissa valmiiksi ja puolustusministeri Anneli Taina avasi Lokin.

4. Jatkotoimet

Lokki siirrettiin asiakirjoilla osaksi Mikkelin kaupungin museotoimen ylläpitämää Päämajamuseota. Kaakkois-Suomen Viestikilta ry toimii kaupungin kumppanina Lokin kehittämistyössä keräten puuttuvia laitteita, aineistoa laitteista, yhteyksistä ja toiminnasta. Tämän toiminnan esimerkkeinä kiltamme on järjestänyt Lokin lotille kokoontumisia, kerännyt heiltä muistelmia, laitteista on kerätty tietoa ja tuon tiedon pohjalta on julkaistu tiivistelmiä Lokissa olevien laitetaulujen ja muiden tietotaulujen muodossa. Uusimpana hankittuna laitteena on salakirjoitusviivain eli ”matolaatikko”.

Kiltamme on pitänyt Lokkia auki normaaleiden aukioloaikojen ulkopuolella (turistikauden ulkopuolella) sekä tilauksesta erikoisesittelyjä myös varsinaisina aukioloaikoina.

Jatkotavoitteita ovat audiovisuaalisen aineiston tuottaminen Lokin vierailijoiden lisäinformaatioksi (kuvat, filmit, animaatiot, kartat) eri kielillä.